

روایت یک جشنواره شلوغ

مروری بر آنچه در نشست‌های روزهای دوم و سوم جشنواره گفته شد

۱۴

بازخوانی مفاهیم قدیمی در سینمای دیجیتال

گفت‌وگو با رامتین شهبازی، به بهانه ترجمه کتاب جدیدش «چرخش کینماتیک»

۱۶

همیشه برای جشنواره

روایت حال درونی آدم‌ها

گفت‌وگو با هادی مقدم‌دوست، کارگردان فیلم «عطر آلود»

گفت‌وگو

فهیمة پناه‌آذر

روزنامه نگار

روزگاری بهتری نیست، فیلمنامه‌های هادی مقدم‌دوست تبدیل به سرریال‌های ماندگار می‌شد که بعد از گذشت سال‌ها هنوز تماشای تکراری این سریال‌ها خالی از لطف نیست. مقدم‌دوست یک نویسنده کاربلد است که در سال‌های اخیر در مقام کارگردان هم حاضر شده؛ علاوه بر تلویزیون فیلمنامه‌های سینمایی‌اش همیشه با نامزد دریافت سیمرغ بوده یا سیمرغ را گرفته است. مقدم‌دوست ۵۰ساله ۲۴فیلیم را به شکل اپیزودیک در سینما کارگردانی کرده و ۴فیلیم بلند چون «سریه مهر» و حالا «عطر آلود» را در کارنامه سینمایی‌اش دارد. «عطر آلود» جدیدترین فیلم این کارگردان است که در جشنواره چهل و یکم به نمایش درآمده است. گفت‌وگو را پیش از اکران فیلمش گرفتیم و مقدم‌دوست هم به سوالاتمان پاسخ داده است. این کارگردانی معتقد است که «عطر آلود» یک تجربه جدید در دنیای سینماست و این فیلم حال درونی آدم‌ها را نشان می‌دهد.

«سریه مهر» را سال ۱۳۹۱ ساختید و «عطر آلود» را امسال (البته سال ۱۳۹۴ اپیزود «چسب زخم» را هم به عنوان یکی از اپیزودهای فیلم «هیبات» ساختید). چرا میان فیلم‌هایتان این همه فاصله افتاد؟

بله، بین فیلم‌های سینمایی فاصله افتاده، اما در فواصل بین فیلم‌ها، فیلمنامه نوشته‌ام و سریال کار کرده‌ام. علت این فاصله که شما می‌فرمایید انجام کارهای دیگر به غیر از فیلم ساختن بوده است. دلیل اصلی این فاصله‌هایی که تاکنون بین ساخت فیلم سینمایی افتاده تمایل بنده به حضور در موقعیت‌های مختلف فیلمسازی است. فیلم نمایش حال درونی آدم‌ها و تغییر آدم‌ها غیر از اینکه عنصر مهم نمایشی است و موضوعی برای جذابیت است، یک دغدغه مهم برای مخاطب هم هست که در زندگی شاهد این تغییرات باشد. از خلاصه داستان منتشرشده «عطر آلود» چنین برمی‌آید که قرار است با یک ملودرام با محوریت چالش‌های زندگی یک زوج مواجه شویم. چرا ملودرام و چرا روایت عاشقانه؟

این انتخاب چند حجت دارد، اما نیت اصلی از ساخت این فیلم که با حجت‌هایی که عرض خواهم کرد متفاوت است، صرفاً ساخت یک اثر عاشقانه یا ملودرام نبود. ملودرام و عاشقانه می‌تواند برای یک فیلم از حیث فرهنگی یا برخورد مخاطب مزیت باشد؛ همانطور که اطلاق عنوان طنز یا ترسناک یا هیجان‌انگیز برای مخاطب یک مزیت است. ملودرام و عاشقانه یک رویکرد سینمایی است که کمتر به آن توجه می‌شود؛ در حالی که این گونه هم نیاز مخاطب است و هم آن را می‌پسندند.

شما پیشتر از اینکه کارگردانی کنید به عنوان فیلمنامه‌نویس فعالیت داشته‌اید و اغلب هم با حمید نعمت‌الله همکاری داشته‌اید. چه شد که فیلمنامه حسین حسینی را انتخاب کردید؟

طرحی ابتدا از طرف یوسف منصوری و حسین حسینی بنده پیشنهاد شد که حاوی مشخصات نمایشی و مضامینی بود که قبل از این پیشنهاد به آن فکر کرده بودم و جزو ایده‌هایی بود که برای نوشتن و کار کردن ذخیره کرده بودم؛ ضمن اینکه تجربه کار کردن متن افرادی غیر از خود آدم وقتی متن را می‌پسندید و به شما نزدیک است، نه فقط یک تجربه تازه، بلکه اتفاقی مفید و منطقی است. بنده اگر عمری باشد حتماً دوباره برای خودم کار خواهم نوشت و اگر عمر و توفیق بیشتری پیدا کند حتماً دوباره از روی متن همکاری با فیلمنامه‌نویس فیلم خواهم ساخت.

چطور به این ترکیب بازیگران رسیدید و مصطفی زمانی و هدی زین‌العابدین را به عنوان زوج «عطر آلود»

انتخاب کردید؟

حضور مصطفی زمانی نتیجه تمام بررسی‌های ما در پیش تولید اول فیلم عطر آلود بود. مصطفی حضور را پذیرفت و درباره نقش صحبت کرد و نظر داشت؛ نظرات مهمی که نشان می‌داد او به شخصیت و موقعیت داستانی فیلمنامه علاقه‌مند است و بیش از علاقه برایش این موضوع مهم است. پیش تولید اول ما متوقف شده؛ چون فیلمنامه هنوز نیاز به کار داشت، اما مصطفی برای ما ماند. با حضور او در پیش تولید دوم خیلی زود به زمین‌العابدین پیشنهاد دادیم. این زوج با توجه به مختصات شخصیت‌ها به نظرمان کاملاً مناسب بودند؛ ضمن اینکه همیشه نقش با بازیگر باید هماهنگ شود و این هماهنگی بخشی از فرایند طولانی نگارش در یک فیلم سینمایی با شرایط تولید فیلم است.

در مرحله تولید با مشکل مواجه نشدید؟ تجربه کار با حوزه هنری به عنوان تهیه‌کننده چطور بود؟

ما در تولید کاملاً متناسب عمل کردیم. مشکل معمولاً از آنجا شروع می‌شود که مثلاً بودجه با هزینه‌های نیست و پیش‌بینی‌ها درست انجام نشده است. تهیه‌کننده کارگردان حین نگارش فیلمنامه حضور داشت. حضور او کنار متن به عنوان تهیه‌کننده یک حضور نگران‌کننده نبود، یک حضور منطقی بود. نویسنده قطعاً باید به بودجه توجه داشته باشد؛ نه می‌شود زیاد نوشت و نه کم و نه باید فقط ارزان نوشت و نه قلم را تیز کرد برای ارزان نوشتن. مثلاً نباید چیزی نوشت که بعداً موقع تدوین همه به این نتیجه برسند که باید دور ریخته شود؛ در حالی که برای ضبط آن بودجه هزینه شده است. جمع ۳نفره ما مواظب نتیجه پرسند که باید دور ریخته شود؛ در حالی که برای این رعایت‌ها بود. تهیه‌کننده هم حواسش بود که فقط نگویید ارزان بنویسید. او هم مثل ما دنبال یک اثری بود که

بازندگی تولیدی و استاندارد سینمایی داشته باشد و در عین حال کاملاً متناسب با بودجه باشد. این محاسبات حین نگارش و پیش تولید، هیچ اصراری تا به امروز نداشته‌ایم. در حوزه دلسوز، هنرمند و کاربلد باعث شد که عمل کنیم کاملاً مطابق برنامه و مشکلی وجود نداشته باشد، اما یکی از مهم‌ترین دلایل این، بسامان بود. بسامان سینمایی حوزه هنری بود. دوستان حوزه فقط مدیر یا مدیر فرهنگی نبودند، آنها خودشان هنرمند و فیلمساز هستند. به جز اینکه کار سینما را خوب درک می‌کنند، سیستم کارشناسانه‌ای در مرحله فیلمنامه و پیش تولید و حین تولید داشتند. دقیق و از روی متدهای تولید فرهنگی عمل می‌کردند و رفتارشان براساس هیجان و اضطراب یا سلیقه شخصی نبود. حرف می‌زدیم و همدیگر را متقاعد می‌کردیم و مانند همکار با یکدیگر در تعامل بودیم.

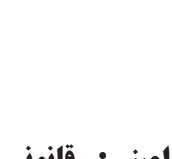

«کت چرمی» در سانس فوق‌العاده

مدیر امور سینماهای جشنواره بین‌المللی فیلم فجر از سانس فوق‌العاده برای فیلم سینمایی «کت چرمی» خبر داد. به گزارش همشهری، محمدرضا فرجی، مدیر امور سینماهای جشنواره بین‌المللی فیلم فجر اعلام کرد: بنا بر استقبال مخاطبان از فیلم سینمایی «کت چرمی» یکشنبه ساعت ۱۵ سانس فوق‌العاده برای این فیلم در سانس اصلی پردیس سینمایی نارسین در نظر گرفته شد.

امینی: قانونی عمل کردیم

امینی: قانونی عمل کردیم

مجتبی امینی، در واکنش به خبر انصراف برخی فیلمسازان خارجی از بخش «جشنواره جشنواره‌ها» تأکید کرد: همه فرایند حضور فیلم‌ها به صورت قانونی طی شده است. مجتبی امینی، دبیر چهارم یکمین جشنواره بین‌المللی فیلم فجر هم‌زمان با سومین روز میزبانی پردیس سینمایی ملت از اصحاب رسانه با حضور در جمع خبرنگاران به سؤالات آنها درباره حواشی روزهای اخیر این رویداد پاسخ گفت. امینی در پاسخ به خبرهای منتشرشده در رسانه‌ها درباره انصراف برخی کارگردانان خارجی از حضور در جشنواره فیلم فجر گفت: هیچ اصراری تا به امروز نداشته‌ایم. در حوزه حضور فیلم‌های خارجی در جشنواره‌ها پروتکل‌های بین‌المللی وجود دارد که همه فعالان صنعت سینما به آن واقف هستند. بخش‌کننده‌ها متولیان ارائه فیلم‌ها به جشنواره‌ها هستند و در همه‌جا دنیا هم همین شرایط حاکم است.

وی افزود: در جشنواره فیلم فجر هم بخش‌کننده‌ها آثار پر اداخته شده و نسخه دی‌سی‌بی بی این فیلم‌ها با کیفیت بالا در اختیار جشنواره قرار گرفته است. به تعبیری همه این اتفاقات به صورت کاملاً حرفه‌ای رخ داده و اگر کسی در گشایش از جهان می‌یرسد چرا، باید بداند این چرا از نظر پروتکل‌های حقوقی و بین‌المللی حاکم بر فستیوال‌های دنیا کاملاً تعریف شده است. امینی گفت: وقتی نسخه با کیفیت قبلی به دبیرخانه جشنواره‌ای تحویل و همه چیز براساس پروتکل‌ها دربره آن رعایت شده و حق رای آن را هم براساس ارز بین‌المللی پرداخت کرده‌ایم، فیلم دیگر در اختیار فستیوال است و حتماً نمایش داده می‌شود. در صورتی که کسی از این آدم به دل دارد یک جورهایی با بی‌رحمی و انتقام‌جویی، تخلیه کند و نهایتاً کسی که مسیر صداقت و درست‌نمایی پیش می‌گیرد با کسی که سر نوشت انتقام را پیش گرفته، از یک جایی مسیرشان تغییر می‌کند. آن فرد پایانش به روشنی و روزنه‌هایی از امید ختم می‌شود و در نقطه مقابل بدمن هم سر نوشت شومی در انتظارش است اما آنچه اهمیت دارد این است که سینمای دنیا چه به لحاظ محتوا و چه اجرا آن برسانیم، سینمای ایران در جهان حرف برای گفتن دارد. سال گذشته در جشنواره‌های معتبر دنیا فیلم‌های متعددی داشتیم. در جشنواره‌های جهان کانسون توجهیم. از سوی دیگر مخاطب امروز دسترسی‌هایی دارد که می‌تواند آثار روز دنیا را ببیند و انتظارش از سینماگر ما هم همین است. ما هم سعی کرده‌ایم که به آنچه استاندارد جهانی امروز می‌خواهد و مخاطب از سینمای ما انتظار دارد، نزدیک شویم.

یادگار جنوب، داستان

سراسرتی ندارد

گفت‌وگو با مجتبی رشوند، تهیه‌کننده «یادگار جنوب»

مجتبی رشوند، تهیه‌کننده «یادگار جنوب» ساخته کارگردان جوان و آینده‌دار سینمای ایران، یعنی حسین دوماری و پدram پورامیری است. کسانی که پیش‌تر فیلمنامه‌های «شنای پروانه» و «یاعی» به قلم آنها نگاهشده شده و در ۲۲سالگی فیلم «جاندار» را ساخته‌اند. رشوند می‌گوید: فیلم «یادگار جنوب» روایت خطی ندارد. گرچه برای آحاد مردم جذاب است اما درکش نیاز به بلوغ سینمایی دارد. بسا او درباره فیلم یادگار جنوب و حضورش در جشنواره امسال صحبت کرده‌ایم.

ایده فیلم «یادگار جنوب» از کجا آمد؟

ایده فیلم توسط نویسندگان بسا گروهی که همکارشان بودند به ذهنشان رسید. نگارشش را شروع کردند و تا جایی که اطلاع دارم حدود ۳سال روی فیلمنامه کار می‌کردند. آقای دوماری و پورامیری بهتر از من سابقه این فیلم را می‌دانند اما آنچه بر من مسلم است، این است که این دو نفر به عنوان کارگردان و هسته مرکزی، فیلمنامه را نوشتند تا به آنچه امروز در جشنواره فجر می‌بینیم، تبدیل شده است.

چالش بزرگتان برای ساخت فیلم چه بود و چگونه آن را برطرف کردید؟

روز نخست که فیلمنامه را خواندم دریافتیم که بیگ‌پروداکشن است. می‌دانستم که ساخت فیلم دشواری را پیش‌رو خواهیم داشت. چون در تهران، گرمسار و قشم کار می‌کردیم، تعدد لوکیشنش کار را سخت می‌کرد. اما کار به قدری جذاب بود که من همه چیز را پذیرفتم.

چقدر فکر می‌کنید که در جشنواره

امسال اتفاق خوبی برای فیلم‌تان بیفتد؟

معتقدم که آدم‌ها به دانشگاه می‌روند و درس می‌خوانند نه برای اینکه آنچه دیگری قبلاً آموخته‌اند، بیاموزند. بلکه آنها به دانشگاه می‌روند تا به دانسته‌های قبلی خود چیزی بیفزایند. فیلم «یادگار جنوب» قدری فضای متفاوتی دارد. اگر نگوییم تا آنچه تا به امروز در سینمای ایران دیده‌ایم بی‌سابقه است اما دست‌کم می‌توانم به جرات بگویم که کم‌سابقه است. فیلمنامه غیر خطی است و داستان فیلم به هیچ‌وجه سراسرت نیست. از این جهت کار متفاوتی انجام شده است. ما هم سعی کرده‌ایم به هیچ‌وجه کم‌فروشی نکنیم و هر آنچه در شأن سینمای ایران و مردم ایران است، به اجرا بگذاریم اما نکته دیگر این است که دیدن این فیلم حتماً بلوغ می‌خواهد. معتقدم مخاطب باید به بلوغ فیلم دیدن رسیده باشد تا فیلم را درک کند. از دیگر سو سیفی «یادگار جنوب» داستان بسیار جذابی دارد و می‌تواند ذهن و اندیشه مردم را درگیر کند. این را به آن دلیل می‌گویم که به همراه مردم این فیلم را در سینما دیده و همین حس را آنها گرفته‌ایم.

به این اشاره کردید که فیلمنامه خطی نیست و درک فیلم بلوغ سینمایی لازم دارد. به دانشجویان اشاره کردید که برای دانستن فیلم را از دانش افزایی کنید. اگر بخواهید داستان فیلم را از همین زاویه برای مردم بازگو کنید، چگونه آن را بیان می‌کنید؟

فیلم ما ۲، ۳محور اخلاقی و اجتماعی دارد. یکی عشق است. عشق واقعی که فردی درگیرش می‌شود و از طرفی بسا فردی انتقام‌جو مواجه می‌شود. آن فرد انتقام‌جو سعی دارد کینه‌ای که از این آدم به دل دارد یک جورهایی با بی‌رحمی و انتقام‌جویی، تخلیه کند و نهایتاً کسی که مسیر صداقت و درست‌نمایی پیش می‌گیرد با کسی که سر نوشت انتقام را پیش گرفته، از یک جایی مسیرشان تغییر می‌کند. آن فرد پایانش به روشنی و روزنه‌هایی از امید ختم می‌شود و در نقطه مقابل بدمن هم سر نوشت شومی در انتظارش است اما آنچه اهمیت دارد این است که سینمای دنیا چه به لحاظ محتوا و چه اجرا آن برسانیم، سینمای ایران در جهان حرف برای گفتن دارد. سال گذشته در جشنواره‌های معتبر دنیا فیلم‌های متعددی داشتیم. در جشنواره‌های جهان کانسون توجهیم. از سوی دیگر مخاطب امروز دسترسی‌هایی دارد که می‌تواند آثار روز دنیا را ببیند و انتظارش از سینماگر ما هم همین است. ما هم سعی کرده‌ایم که به آنچه استاندارد جهانی امروز می‌خواهد و مخاطب از سینمای ما انتظار دارد، نزدیک شویم.